

کلام رهبری:

تعاونی‌ها بسیار پدیده‌ی مطلوبی هستند برای اقتصاد ما؛ سرمایه‌های خرد را جمع میکنند، تک‌تک افراد را توانمند میکنند، اشتغال فراوان ایجاد میکنند؛ بعد اگر بشود این تعاونی‌ها را شبکه‌سازی کرد، در یک شبکه‌ای جمع کرد، یک مجموعه‌های عظیمی به وجود می‌آید. خیلی برکات دارد؛ این تعاونی‌ها را باید دنبال کنند.

عباسی

ویژه نامه

صفحه اول تعاونی هم جز اقتصاد است

صفحه دوم مروری بر انواع تعاونی‌ها

شناسنامه نشریه

صاحب امتیاز: انجمن اسلامی دانشجویان مستقل دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی (ره)

مدیر مسئول و سردبیر: هانیبه سلحشور ویراستار: محمد صادق عباسی صفحه آرا: فاطمه پیله ور

خورشیدی

هیئت تحریریه: علی صادقی / احمد شفیعی / محمد عرفان قاسمی

اقتصاد مغفول

در اسپانیا، باشگاه‌های بزرگی به روش تعاونی اداره می‌شوند. از جمله بارسلونا، رئال مادرید، اتلتیک بلبائو و اوساسونا که سازمان مردم نهاد هستند. در این باشگاه‌ها فقط امکان خرید عضویت وجود دارد. از آنجایی که باشگاه سهامی نیست، امکان وارد کردن پول به باشگاه جدای درآمدهای خود باشگاه، وجود ندارد. بارسلونا و رئال مادرید جزو با ارزش‌ترین باشگاه‌های دنیا هستند و موفقیت‌شان بر کسی پوشیده نیست؛ موفقیت مدیریت به روش تعاونی کاملاً مشهود است.

مدل تعاونی برای باشگاه‌های ایرانی گزینه بسیار مناسبی است. وقتی خریداری برای باشگاه وجود ندارد، بهتر نیست به جای خصوصی‌سازی، عمومی‌سازی و مردمی‌سازی شود؟ در کارخانجات دولتی نیز همین‌طور است. به جای دادن وام کلان به خریدار، همین وام به مردم داده شود و تا زمان پرداخت وام، سهام بلوکه شود. تعاونی یعنی عمومی به معنای واقعی کلمه، نه عمومی برای عده‌ای خاص.

تنها نیستیم

ایران تافته جدا بافته نیست، همه جای دنیا تعاونی هست. تنها کشوری که اقتصاد تعاونی در قانونش هست ایران است، اما تعاونی در کشور ما ضعیف‌تر از کشورهای به اصطلاح سرمایه‌داری است. شعارش را ما می‌دهیم ولی در عمل بسیار عقب مانده‌ایم.

محمد عرفان قاسمی دبیر نشریه دانشکده اقتصاد

موندراگون بزرگترین تعاونی کار در دنیا است. موندراگون مجموعه‌ای با بیش از ۲۵۰ شرکت است. فعالیت این تعاونی از صنعت و فروش گرفته تا بانکداری و آموزش گسترانیده شده است. از سال ۱۹۵۶ که این تعاونی تأسیس شد تا کنون بیش از ۸۱۰۰۰ شغل به‌طور مستقیم ایجاد کرده است. هفتاد درصد سود ساخته شده به کارگر-مالکان می‌رسد و بیست درصد ذخیره شرکت می‌شود. ده درصد باقیمانده برای خدمات اجتماعی صرف می‌شود.

گروه REWE، سهامی تعاونی-خصوصی دارد. این تعاونی آلمانی با ۳۶۰۰۰۰۰ کارمند در خرده‌فروشی و گردشگری فعالیت دارد. از زمان تأسیس در ۱۹۲۷ تا کنون، فروشگاه‌های REWE در شرق اروپا، ایتالیا و سوییس گسترش یافته است.

باشگاه‌های تعاونی

تعاونی‌ها به عنوان یک شکل از سازمان‌های اقتصادی، در سراسر جهان وجود دارند. تعاونی‌ها برای توسعه اقتصادی و اجتماعی، تولید و توزیع محصولات و خدمات، آموزش و پرورش و حفاظت از حقوق کارگران تلاش می‌کنند. تعاونی از سه بخش تشکیل شده است: اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی. تفاوت بنیادین این است که بخش خصوصی تمرکزش اقتصادی است؛ فرهنگی و اجتماعی نمی‌دهد.

گستره تعاونی‌ها در دنیا

بزرگترین تعاونی مصرف دنیا در انگلستان، سال ۱۸۴۴ تأسیس شده است. این تعاونی هم اکنون ۴.۶ میلیون عضو و بیش از ۶۵۰۰۰ عضو دارد. Co-op، در حوزه‌های مختلفی از جمله خوراکی، الکل، بسته‌بندی، بانکداری، بیمه و حمل و نقل فعالیت می‌کند.

گام سوم گم شده سه گانه نظام اقتصادی

علی صادقی دبیر سیاسی دانشکده اقتصاد

ویژگی‌های اقتصاد تعاونی

مسئله چهارم: در تعاونی‌ها حق رأی، تابع سرمایه نیست. یعنی، برخلاف شرکت‌های سهامی خاص و یا سهامی عام که رای بر اساس تعداد سهام است. حق رأی را به انسان می‌دهیم که این یک مسئله مهم در انسانی کردن روابط اقتصادی است. مسئله پنجم: شرط صاحب سهم بودن شاغلان یکی دیگر از این مسائل است که چنین امری در تعاونی‌های دنیا معمول است به این ترتیب که صاحب سهم حتماً باید در تعاونی اشتغال داشته باشد و تا وقتی بتواند صاحب سهم بماند که در آنجا شاغل بماند و اگر به هر دلیلی از آنجا بیرون رفت حق صاحب سهم بودن را نداشته باشد.

این یعنی همان‌هایی که تا پیش از تشکیل تعاونی‌ها رقیب یکدیگر بودند، حال همکار می‌شوند. مسئله دوم: آزاد سازی تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان از عوامل خارجی خود، یعنی همان دولت‌هایی که باید امکانات لازم برای فعالیت تولیدی‌های تحت اختیار خود را بدهد. مسئله سوم: آزاد کردن مصرف‌کننده‌ها از شر واسطه‌های غیر ضروری است که هم در تعاونی تولید و هم مصرف دیده می‌شود. نکته‌ی حائز اهمیت آن، کم شدن قیمت تمام شده کالا است.

اقتصاد تعاونی، در این عصر و دوره مورد توجه کمتر کسی قرار می‌گیرد، در حقیقت بر همان پایه‌هایی استوار است که امروز در جوامع مختلف در رابطه با اقتصاد تعاونی مطرح می‌شود، موارد و مسائلی اعم از: مسئله اول: در کلام و تعبیری ساده اقتصاد تعاونی یا همان شیوه تعاونی؛ پیشه‌وران، کشاورزان و تولیدکنندگان گوناگون را در یک مجموعه وارد می‌کنند و از آنها می‌خواهند با تعاون و همکاری یکدیگر وضع تولید را بهتر کنند.

احمد شفیعی دبیر دانشکده اقتصاد

اقتصاد اسلامی واقعی اینجاست!

را کارگر می‌کند. بحث این است که امکان مالک شدن و تصمیم‌گیری، برای همه‌ی اقشار جامعه فراهم بشود. و اگر بنا بر سرمایه‌دار شدن هم باشد، عموم مردم بتوانند به این جمع برسند. و این نباشد که اگر کسی سرمایه ندارد، پس تا آخر عمر باید کارگری و کارمندی بقیه را بکند. یک نکته‌ی مهم دیگر در ساختار تعاونی این است که افراد با ثروت کم و زیاد، دور هم جمع می‌شوند و یک بنگاه را اداره می‌کنند و این اداره‌ی جمعی یک بنگاه، باعث رشد شخصیتی آن جمع می‌شود. به عبارتی؛ هدف از تاسیس بنگاه، صرفاً بحث اقتصادی و رفاهی نیست؛ بلکه به رشد جنبه‌های مختلف افراد هم کمک می‌کند. و اقتصاد اسلامی واقعی، صرفاً شرعی کردن تئوری‌های اقتصادی نیست، بلکه ایجاد بستر مناسب، برای رسیدن به اهداف اسلام است.

در ساختار مالکیت تعاونی و خصوصی نشان می‌دهد. در مالکیت خصوصی، اولاً یک گروهی شاغل و یک گروهی سهامدار هستند. دوماً هرچه سهام بیشتر باشد، حق رأی هم بیشتر است. اما در ساختار تعاونی، اولاً همه‌ی شاغلین سهامدارند و دوماً همه‌ی سهامداران، صرفاً یک رأی دارند. به عبارتی ساختار خصوصی همان سیستم ارباب رعیتی گذشته است، منتها با ظاهری متفاوت. نتیجه‌ی تکیه بر این ساختار، افزایش اختلاف طبقاتی و تشکیل یک گروه خاص از سرمایه‌داران است که تقریباً هر کاری بخواهند می‌کنند. کسی هم به این راحتی نمی‌تواند به جمع آنها نفوذ کند. با همه‌ی این تفاسیر، ما مخالف اقتصاد خصوصی نیستیم. اتفاقاً ما مدافع آن هستیم، منتها تکیه بر اقتصاد خصوصی و صرفاً استفاده از ابزار مالیاتی (که آن هم در اینجا درست اجرا نمی‌شود). برای کنترل کردن‌شان، و دادن یارانه به قشر ضعیف جامعه، یک عده را مالک و عده‌ای

یکی از بحث‌های همیشگی در جامعه‌ی اقتصادی، بحث اقتصاد اسلامی است. عمده‌ی بحث هم سر این است که نگاه کنید دنیا با ربا و اقتصاد لیبرالی به توسعه رسیده است؛ ولی شما با مخالفت کردن با این سیاست‌ها، جلوی رشد و توسعه‌ی کشور را گرفته‌اید. عمده‌ی پاسخ‌ها از سمت روحانیون هم این است که نظام اقتصادی ما اسلامی نیست. هرچند به ظاهر می‌گوییم بانکداری اسلامی، بازار سرمایه اسلامی و ... ولی بخش زیادی از خروجی این ساختارهای به ظاهر اسلامی، یقیناً مورد تایید هیچ کسی نیست. حال مسئله این است که بالاخره اقتصاد اسلامی دنبال چیست؟ با نظر به آرای متفکرین انقلاب اسلامی، می‌بینیم اصلی‌ترین تفاوت، مشارکت عموم مردم در تصمیم‌گیری‌ها، فرای ثروتشان است. این تفاوت در عمل، خودش را